

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 28 februari 1945 kl. 10 fm.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner om utredning angående rätt för sjuka personer att utan personlig inställelse utöva rösträtt vid allmänna val.

Konstitutionsutskottet har till behandling i ett sammanhang förehaft följande inom riksdagen väckta motioner, nämligen dels de likalydande motionerna nr 45 i första kammaren av fru *Sjöström-Bengtsson m. fl.* och nr 82 i andra kammaren av fröken *Öberg* och herr *Sundberg*, dels ock motionen nr 51 i andra kammaren av herr *von Friesen*.

I motionerna I:45 och II:32 hemställes, att riksdagen måtte besluta hos Kungl. Maj:t anhålla, att uppdrag måtte lämnas åt 1944 års vallagssakkunniga att även utreda spörsmålet om rätt för sjuka personer att utan personlig inställelse utöva rösträtt vid allmänna val.

I motionen II:51 hemställes, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära utredning om genomförande av röstning vid allmänna val för personer som på grund av sjukdom äro förhindrade att å vallokal avgiva sin röst, i främsta rummet sådana som äro intagna å sjukhus».

Beträffande motiveringen för de framställda förslagen får utskottet hänvisa till vederbörande motioner.

För att få utöva sin rösträtt skall valberättigad enligt gällande bestämmelser å valdagen antingen inställa sig personligen vid valförrättningen för det valdistrikt, där han är uppförd i röstlängden, eller, om han vistas å annan ort inom riket, avlämna sin valsedel å fast postanstalt. Under vissa förhållanden kan valsedel dock även avgivas före valdagen. Kan med skäl antagas, att röstberättigad kommer att å valdagen vistas utom riket eller att röstberättigad, vilken utövar militärtjänst eller tillhör besättning eller annan personal å fartyg eller personalen vid statens järnvägar eller vid enskilt järnvägsföretag eller vid post-, tull- eller lotsverket, till följd av tjänstens utövning icke kan utöva sin rösträtt å valdagen, äger sålunda sådan röstberättigad före valdagen avlämna valsedel, avseende valet i den valkrets där han är i röstlängd upptagen, inom riket å fast postanstalt samt utom riket å svensk beskickning eller svenskt konsulat, som Konungen bestämmer. Äro äkta makar båda röstberättigade, må därjämte den ena av dem ingiva valsedel genom andra maken.

En person, som på grund av sjukdom är förhindrad att själv avlämna sin valsedel, äger sålunda, utom för det fall att han eller hon är gift och kan rösta genom andra maken, icke möjlighet utöva sin rösträtt. Detta förhållande är icke tillfredsställande. Det är av vikt, att valdeltagandet i största möjliga utsträckning underlättas. I anledning av väckt motion och på konstitutionsutskottets tillstyrkan (utl. nr 2) hemställde också föregående års riksdag i skrivelse (nr 61) till Kungl. Maj:t om utredning och förslag i frågan angående underlättande för de röstberättigade att deltaga i allmänna val. De i anledning härav inom justitiedepartementet den 14 april 1944 tillkallade vallagssakkunniga ha icke blott erhållit i uppdrag att undersöka möjligheterna av förbättringar inom ramen för det nuvarande systemet med röstning å postanstalt utan även uttryckligen tillagts befogenhet att utvidga utredningen till att avse frågan om valdeltagandets underlättande på annat sätt och i vidare omfattning. Enligt vad utskottet inhämtat, ha de sakkunniga också redan till prövning upptagit det i motionerna berörda spörsmålet. Vid sådant förhållande saknar utskottet anledning tillstyrka en skrivelse till Kungl. Maj:t i ämnet. Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motioner icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 27 februari 1945.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande: Herrar Hallén, Jones Erik Andersson*, Gottfrid Karlsson*, Sandegård, Källman, Björck*, John Gustavson*, Oskar Mattsson, Lindén*, Siljeström*, Uhlén*, Thorell*, Fast*, Pettersson i Norregård, Nordström i Torsby, Nilsson i Göteborg, Nolin, Hällgren*, Kyling och von Friesen.

* Ej närvarande vid justeringen.